

European
Commission

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG VÁLASZAI AZ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK KÜLÖNJELENTÉSÉRE

Az Európai Unió törekvései a mesterséges intelligencia terén

A jövőre nézve elengedhetetlen az erősebb irányítás, és fokozott, célzottabb beruházásokra van szükség

Tartalomjegyzék

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN	2
II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE	3
1. Az MI-be történő uniós beruházások koordinálására és szabályozására szolgáló uniós keret kialakítása még folyamatban van.....	3
2. Az Unió támogató eszközöket tervezett az MI-innováció elősegítésére	4
3. A Bizottság növelte az MI-re irányuló K+I finanszírozását, és nyomon követi a beruházások előrehaladását. Az eredmények közzétételének és terjesztésének ösztönzése	5
III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK AJÁNLÁSAIRA	7
1. ajánlás – Az MI-vel kapcsolatos beruházások tervezésének és koordinálásának megerősítése	7
2. ajánlás – Az MI-innovátoroknak nyújtott tőketámogatás	8
3. ajánlás – Hozzáférés az MI-vel kapcsolatos innovációs infrastruktúrához	9
4. ajánlás – Az MI-re irányuló kutatás és innováció uniós finanszírozása nyomon követésének erősítése	10
5. ajánlás – Az MI-re irányuló kutatás és innováció eredményeinek felhasználása.....	11

Ez a dokumentum az Európai Bizottság által a [kölségvetési rendelet](#) 259. cikkével összhangban az Európai Számvevőszék különjelentésében foglalt észrevételekre adott válaszokat mutatja be, amelyeket a különjelentéssel együtt kell közzétenni.

I. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI RÖVIDEN

A Bizottság üdvözlöi az Európai Számvevőszéknek a mesterséges intelligenciára (MI) vonatkozó szakpolitikáról szóló különjelentését, amely a mesterséges intelligenciáról szóló összehangolt tervre összpontosít. A jelentés nagyon is aktuális, mivel az utóbbi időszakban az MI területén olyan technológiai áttöréseket tapasztaltunk, amelyek izgalmat és optimizmust keltettek azzal kapcsolatban, hogy az MI képes kezelni az összetett kihívásokat, valamint forradalmasítani az iparágakat és a gazdaság egészét. Ezért az európai kiválósági MI-ökoszisztéma kifejlesztése és az MI-technológiákba vetett bizalom növelése a Bizottság egyik fő politikai prioritásává vált.

Az Unió helyzetéről szóló 2023. évi beszédében, a generatív MI forradalmának kezdetén Ursula von der Leyen elnök hangsúlyozta annak fontosságát, hogy fel kell nőnünk a kihíváshoz, és elő kell mozdítani a szuperszámítógépes kapacitásokba történő sikeres beruházásokat. 2024 januárjában a Bizottság elfogadta az **MI-vel foglalkozó induló innovatív vállalkozásokról és innovációról szóló csomagot**, amely mintegy 4 milliárd EUR összegű további köz- és magánberuházásokat biztosít a kiválósági MI-ökoszisztéma számára. A csomag az EuroHPC közös vállalkozás keretében létrehozott egyesített, biztonságos és hiperösszekapcsolt szuperszámítógépekre épül. A nyolc uniós szuperszámítógép közül három jelenleg a világ tíz legjobb szuperszámítógépe közé tartozik.

A kezdeményezés **a mesterséges intelligenciáról szóló uniós jogszabályt** követi, amely világszinten az MI-re vonatkozó első átfogó jogi keret, amely támogatni fogja a megbízható MI fejlesztését, bevezetését, használatát és elterjedését az EU-ban. A 2024 februárjában létrehozott, **Mesterséges Intelligenciával Foglalkozó Európai Hivatal** nemcsak annak biztosításában fog központi szerepet játszani, hogy a jogszabályt a szükséges technikai kompetenciákkal teljeskörűen végrehajtsák, hanem az MI-n alapuló innováció támogatásában is az uniós gazdaság egészében. A Hivatal jelentősen meg fogja erősíteni az MI-politika kidolgozását és végrehajtását az Európai Unióban.

A mesterséges intelligenciáról szóló 2018. évi összehangolt terv előkészítette az utat az európai MI-ökoszisztéma létrehozása előtt, stratégiai keretet biztosítva a nemzeti MI-stratégiák számára. A Bizottság és a tagállamok megállapodtak abban, hogy a szakpolitikák és a beruházások terén közösen fokozzák a kiválóságot az MI területén. A mesterséges intelligenciáról szóló összehangolt terv 2021. évi felülvizsgálata felvázolja a felgyorsításnak, a cselekvésnek, a prioritások európai és globális MI-környezettel való összehangolásának, valamint az MI-stratégia megvalósításának jövőképét.

2021 óta a Bizottság különböző infrastruktúrákat hozott létre az MI-vel kapcsolatos innovációhoz, amelyek 2024 márciusától teljes mértékben működőképeseek, és hamarosan teljes mértékben kiaknázzák majd az uniós MI-ökoszisztémával kapcsolatos előnyöket. Az európai digitális innovációs központok a technológiai szakértelemhez való hozzáférés biztosításával támogatást nyújtanak a vállalkozásoknak és a szervezeteknek a digitális átállásban. A tesztelési és kísérleti létesítmények (TEF-ek) lehetővé teszik a vállalkozások és a szervezetek számára, hogy a piacra lépésük előtt teszteljék az MI-technológiákat, és kísérletezzenek azokkal. Az igényalapú MI-plattform (AIOD) 2024 januárjától olyan digitális infrastruktúráként szolgál, amely hozzáférést biztosít az MI-eszközökhöz és -erőforrásokhoz, lehetővé téve a felhasználók számára az MI-technológiák egyszerű bevezetését és hasznosítását.

A mesterséges intelligenciával, adatokkal és robotikával foglalkozó európai partnerség szintén alapvető fontosságúnak bizonyult az MI-re vonatkozó kutatás és innováció (K+I) uniós támogatásának strukturálásában és megerősítésében. A 2021–2022-es időszakban a Bizottság több mint 3 milliárd EUR összegű uniós finanszírozást különített el az MI-re vonatkozó kutatásra és fejlesztésre a Horizont Európa és a Digitális Európa program keretében. Mivel az MI keresztmetszeti technológia, minden tudományos és innovációs terület (és minden kutatáspolitikai terület) élvezheti az MI-alkalmazások előnyeit, az alapkutatástól az induló innovatív vállalkozásokig, így a támogatás eloszlan a Horizont Európa munkaprogramjai között. A Bizottság továbbra is biztosítja és továbbfejleszti az MI-vel kapcsolatos K+I eredmények hasznosítását és terjesztését támogató eszközöket.

A Bizottság emellett más eszközöket is mozgósított az MI-vel kapcsolatos innováció támogatására, például az Európai Innovációs Tanácsot (EIC), amely vissza nem térítendő támogatást és tőketámogatást nyújt az élvonalbeli kutatáshoz, és a mélytechnológia területén működő, piacteremtő, nagy kockázatú innovatív induló vállalkozások számára. Emellett az EBA által kezelt és az InvestEU keretében finanszírozott, mesterséges intelligenciára és blokklánc-technológiára vonatkozó InnovFin kísérleti projekt és annak utódja kockázatitőke-finanszírozást biztosít a rendkívül innovatív MI-vállalatok számára azok korai szakaszában vagy a növekedési szakaszban.

II. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK FŐBB ÉSZREVÉTELEIRE

1. Az MI-be történő uniós beruházások koordinálására és szabályozására szolgáló uniós keret kialakítása még folyamatban van

A 2018. évi összehangolt terv stratégiai keretet biztosított a nemzeti MI-stratégiák tagállamok általi elfogadásának előmozdításához. A tervet a tagállamokkal közösen dolgozták ki, biztosítva a nemzeti MI-ökoszisztémák jellemzőinek és szükségleteinek figyelembevételét. Nyilvánvaló, hogy a terv sikeres volt, mivel 23 nemzeti MI-stratégiát fogadtak el, még ha egyes tagállamok esetében az elfogadás késedelmes is volt. Az MI már a korai szakaszban prioritássá vált, ami az MI-re irányuló tagállami tevékenységek jobb megszervezéséhez vezetett. A terv másik kulcsfontosságú célkitűzése a beruházások uniós és nemzeti szintű hatásának maximalizálása volt. Emellett ösztönözte az EU-n belüli szinergiákat és együttműködést, valamint a bevált gyakorlatok cseréjét azzal a céllal, hogy az EU egésze részt vehessen a globális versenyben.

A 2021. évi összehangolt terv három fő célkitűzésre összpontosított. Célja az MI-technológiákba történő beruházások felgyorsítása, cselekvés a nemzeti MI-stratégiák és -programok teljes körű és időben történő végrehajtása révén, valamint az európai és nemzeti MI-politikák összehangolása a széttagoltság megszüntetése és a globális kihívások kezelése érdekében.

A Bizottság azt a célkitűzést követte, hogy az EU MI-ökoszisztémájának megerősítésére irányuló kezdeményezései révén azonosítsa és kiaknázza a szinergiákat, biztosítva, hogy az erősebb legyen, mint az egyes tagállamok MI-ökoszisztémáinak összessége. A Bizottság arra törekszik, hogy kihasználja és támogassa azokat a kiegészítő erősségeket, amelyek együttesen hozzájárulnak a hatékony MI-ökoszisztémához. Az erőforrások összevonására összpontosít, mivel a méret egyre fontosabb tényezővé válik az MI területén, legyen szó akár a számítási teljesítményről, az adatokról vagy a tőkéről. Ez a megközelítés szükségessé teszi, hogy a tagállamok és a Bizottság közös prioritásokat és célkitűzéseket határozzanak meg, a beruházások megkettőzése nélkül (a Számvevőszék **37.** észrevétele). Ennek elérése érdekében a Bizottságnak számba kell vennie az MI-vel kapcsolatos tagállami tevékenységeket.

Ezért 2023-ban a Bizottság megkezdte egy új nyomonkövetési keret kidolgozását a nemzeti MI-stratégiák végrehajtása terén elért előrehaladás nyomon követése, a köz- és a magánszektor MI-be történő beruházásainak értékelése, valamint az MI EU-n belüli elterjedésével kapcsolatos információk megszerzése érdekében (**29., 30., 32.** és **59.** észrevétel). Ennek elérése érdekében a Bizottság szorosan együtt fog működni az OECD-vel, és támaszkodni fog az OECD által az évek során felhalmozott tudásra és az általuk létrehozott hálózatra. Az OECD-vel való szoros együttműködésnek csökkentenie kell a tagállamok adminisztratív terheit, és javítania kell a nyomon követést. Ezzel összefüggésben meg kell említeni, hogy a Közös Kutatóközpont (JRC) AI Watch programja a kezdetektől figyelemmel kíséri az összehangolt terv végrehajtását, különösen a nemzeti MI-stratégiák elfogadását. Az új nyomonkövetési rendszer ezekre a tevékenységekre fog épülni.

Emellett a Bizottság 2022-ben létrehozott egy MI-vel foglalkozó szakértői csoportot, amely megkönnyíti a tagállamokkal való információcserét és koordinációt. (**34.** észrevétel). A csoport együttműködik az ADRA PPP-vel is. Az új nyomonkövetési rendszerből és a szakértői csoport üléseiből származó eredmények képezik a további koordinációs erőfeszítések alapját. A Mesterséges Intelligenciával Foglalkozó Európai Hivatalt 2024 februárjában hozták létre a Bizottságon belül. A Bizottság biztosítja a szükséges erőforrásokat és technikai szakértelmet ahhoz, hogy aktívabb megközelítést alkalmazzon és fokozza a koordinációt, kiegészítve a (**33.** észrevételben ismertetett) meglévő irányítási eszközöket. A Mesterséges Intelligenciával Foglalkozó Európai Hivatal tovább fogja erősíteni az érdekelt felekkel, többek között az ADRA-val és a nemzetközi partnerekkel folytatott meglévő együttműködést, és az MI-vel kapcsolatos erős európai irányítási struktúra középpontjában fog állni.

Az MI szabályozási környezetét illetően az érdekelt felek széles körben elismerték, hogy a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály kidolgozása és tárgyalási folyamata hatékony volt, különös tekintettel a jogszabály összetettségére, ami azt mutatja, hogy a társjogalkotók erős politikai akaratot mutattak arra, hogy az Európai Bizottság javaslatával összhangban megállapodjanak az MI ambíciózus, de arányos szabályozási keretéről (**51.** észrevétel). Az összes érdekelt fél együttműködése azt eredményezte, hogy a végső szakaszok gyorsan haladtak előre, ami most a szövegre vonatkozó

konszenzusban és a kellő időben történő elfogadásban nyilvánult meg. Ez az eredmény globális szinten jelentős előrelépést jelent az MI szabályozásával összefüggésében.

A mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály, amelyet a terméklefelelősségi irányelv MI-re vonatkozó felülvizsgálata egészít ki, Unió-szerte fokozni fogja az MI elterjedését, illetve az MI-re irányuló beruházásokat és innovációt azáltal, hogy jogbiztonságot nyújt a vállalkozások számára, és erősíti a technológiába vetett bizalmat. Emellett lehetőséget teremt az uniós vállalatok számára, hogy kitűnhessenek a nemzetközi versenytársak közül a legbiztonságosabb, legátláthatóbb és legmegbízhatóbb MI-rendszerrel.

2. Az Unió támogató eszközöket tervezett az MI-innováció elősegítésére

A mesterséges intelligenciáról szóló fehér könyvben¹ és a mesterséges intelligenciára vonatkozó összehangolt tervekben előirányzott virágzó kiválósági ökoszisztéma kiépítése és fenntartása nem történik egyik napról a másikra. Olyan folyamatról van szó, amely időt és erőfeszítést igényel, és több lépésben zajlik. Bár úgy tűnhet, hogy ezek az erőfeszítések még nem vezettek látható előhaladáshoz, jelentős eredmények születtek, amelyek már megvalósultak vagy a közeljövőben fognak megvalósulni. Az igényalapú MI-platform legújabb funkciói lehetővé teszik, hogy a platform több mint 193 510 MI-eszközt bocsásson az MI-kutatók és más felhasználók rendelkezésére. Ez azt mutatja, hogy egy ilyen platform nem egy lépésben épül fel, hanem fokozatosan egyre több szolgáltatást kínál, és egyre vonzóbbá válik a felhasználók számára.

Az ADRA-nak egyre több tagja van, egyre több tevékenységet folytat, és egyre nagyobb hatást fejt ki. A Covid19-világjárvány alatt indult, amikor a személyes találkozások korlátozottak voltak, és kevesebb mint 3 év alatt több mint 133 tagúra nőtt, akik között vannak nagy iparági szereplők, világszínvonalú egyetemek és kutatási és technológiai szervezetek. Az ADRA részt vesz az érintett munkacsoportokban (pl. azokban, amelyek a generatív MI-vel és a generatív MI-vel támogatott robotikával foglalkoznak), szervezi és koordinálja az érdekelt felek bevonását célzó üléseket – kerekasztal-beszélgetéseket, amelyekre a szervezeten kívüli technikai szakértőket hívnak meg –, és elkötelezett a nemzeti PPP-kkel és szervekkel való együttműködés mellett. Az ADRA 2023 novemberében stratégiai partnerségeket kötött, például az EIT Digital-lal, hangsúlyozva a szervezet szakpolitikai szerepvállalásra és együttműködésre irányuló események iránti elkötelezettségét (88–90. észrevétel).

A virágzó ökoszisztéma kiépítése összetett folyamat, amely gondos tervezést, együttműködést és koordinációt igényel a különböző érdekelt felek között annak érdekében, hogy hosszú távon teljes mértékben ki lehessen aknázni az európai MI-ökoszisztéma számára jelentette potenciális előnyöket. Az MI-ökoszisztéma különböző elemei, például a TEF-ek, az európai digitális innovációs központok, az igényalapú MI-platform, az adatterek és az MI-gyárak jelenleg a végrehajtás különböző szakaszaiban vannak, és ezért az elkövetkező hónapokban és években fogják bizonyítani, hogy milyen előnyökkel és hatással járnak az európai MI-ökoszisztémára nézve (68. észrevétel).

A mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály végrehajtásával kiegészül a kiválóság és a bizalom európai MI-ökoszisztémája. Ezért kerül sor a határokon átnyúló szabályozói tesztkörnyezetekre, az innovátoroknak egy akceleratorprogram formájában nyújtott megfelelési támogatásra, valamint a szükséges szakértelemmel és infrastruktúrával rendelkező nemzeti végrehajtó szervek támogatására irányuló célzott intézkedések végrehajtására. Fontos megjegyezni, hogy a 2024. január 24-én előterjesztett, az MI-vel foglalkozó induló innovatív vállalkozásokról és innovációról szóló csomag az MI és különösen a generatív MI fejlesztése iránti folyamatos elkötelezettséget jelenti. Ez a csomag a generatív MI-be történő közel 4 milliárd EUR összegű beruházást hoz létre a többéves pénzügyi keret (MFF) 2027-es lezárásáig, és a következőkre fog kiterjedni:

- Az „MI-gyárak” finanszírozása: a Bizottság és a tagállamok az EuroHPC közös vállalkozáson keresztül összesen 2,1 milliárd EUR-t fognak beruházni új, MI-kapacitással rendelkező EuroHPC-szuperszámítógépek beszerzésére vagy a meglévők bővítésére, a mesterséges intelligenciával kapcsolatos szuperszámítástechnikai szolgáltatások létrehozására, valamint az MI-orientált mikroprocesszorok és készságtámogatás fejlesztésére.
- Az induló innovatív vállalkozások inkubációs és növekedési tevékenységeinek 100 millió EUR összegű pénzügyi támogatása az InvestEU-n keresztül, amely további 1 milliárd EUR összegű beruházást mozgósítana.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0065>

- A „GenAI4EU” finanszírozása: a Horizont Európa és a Digitális Európa programok 2027-ig a becslések szerint 500 millió EUR összeggel fogják támogatni az új felhasználási esetek és az új alkalmazások fejlesztését számos ipari és társadalmi ágazatban.
- Mintegy 100 millió EUR összegű beruházás (a tagállamok részéről a Bizottság pénzügyi támogatásával) két kapcsolódó európai digitális infrastruktúra-konzorciumban (EDIC), amelyek közül az egyik a nyelvi technológiákra, a másik pedig a helyi digitális ikermodellek építésére összpontosít.

Az Európai Innovációs Tanács (62–64. észrevétel és 105. következtetés)

Az Európai Innovációs Tanácsot (EIC) 2021-ben hozták létre a Horizont Európa teljes értékű eszközeként, amely a mélytechnológiai piacteremtő kutatás és innováció valamennyi típusát támogatja.

A Számvevőszék a 62–64. észrevételében arról számolt be, hogy az EIC-alap által finanszírozott tőkefinanszírozási műveletek mind számuk, mind a befektetett összeg tekintetében szerények maradtak. A 2022 végéig folyósított tőkebefektetéseket vizsgálva a Számvevőszék arra a következtetésre jutott, hogy az EIC nem gazdagította lényeges mértékben az MI-ökoszisztémát.

A Bizottság megjegyzi, hogy az EIC-alap elindítása (elsősorban e teljesen új eszköz áttörést jelentő innovatív jellege miatt) kihívást jelentett, ami 2022-ben alacsony folyósítási szintekhez vezetett. A 2022. szeptemberi szerkezetátalakítása óta azonban felgyorsították a beruházásokat, és az Alap 2023 végéig több mint 1 milliárd EUR értékű, mélytechnológiai vállalatokba történő beruházást hagyott jóvá, ami jelentősen növelte az MI-vel foglalkozó mélytechnológiai vállalatok támogatását.

Ezenkívül az EIC-re nem tőkeként, hanem vegyes pénzügyi támogatási eszközként kell tekinteni, amelyben a vissza nem térítendő támogatások és a tőkebefektetések elválaszthatatlanul összekapcsolódnak. Kísérleti műveletei (2019–2020) során az EIC több mint 105 millió EUR értékű vissza nem térítendő támogatásra és tőkére vállalt kötelezettséget az MI-vel foglalkozó induló innovatív vállalkozások számára. A tőketámogatás 2021–2023-ban jelentősen nőtt: több mint 440 millió EUR-t kötöttek le vissza nem térítendő támogatások és javasolt beruházások (tőke) formájában olyan vállalatoknak, amelyek az MI különböző alkalmazási területeken történő fejlesztésével vagy bevezetésével foglalkoznak. E beruházások mellett 2024-ben 50 millió EUR-t különítettek el az európai fejlesztésű emberközpontú MI fejlesztésével foglalkozó induló innovatív vállalkozások támogatására (az EIC „EIC Accelerator challenge” elnevezésű célzott felhívása révén az EIC–Horizont Európa 2024. évi munkaprogramjában). Ezenkívül az EIC által befektetett minden egyes euró átlagosan 3,5 EUR összegű magánszektorbeli társbefektetést generál. Ezért a Bizottság úgy véli, hogy az EIC vonzónak bizonyul az MI-innovátorok számára, és hogy az EIC jelentős mértékben járul hozzá az európai MI-környezethez.

A 105. pontban levont következtetés nem veszi figyelembe a vissza nem térítendő támogatások révén nyújtott teljes EIC-támogatást és a 2023-ban végrehajtott beruházásokat.

A mesterséges intelligenciára és a blokklánc-technológiára (MI/BT) irányuló InnovFin kísérleti kezdeményezés (60. észrevétel és 106. következtetés)

A mesterséges intelligenciára és a blokklánc-technológiára vonatkozó InnovFin kísérleti projektet azzal a céllal hozták létre, hogy kockázati tőke-finanszírozást biztosítson a rendkívül innovatív MI/BT-vállalatok számára azok korai szakaszában vagy a növekedési szakaszban. A 2021–2027-es MFF nyomon követéseként a Bizottság az InvestEU keretében a stratégiai digitális technológiák számára egy tőkefinanszírozási terméket javasolt, amely az MI-re és más fontos digitális technológiákra irányul. Az InvestEU program a fent említett kísérleti projekthez hasonló finanszírozási lehetőségeket kínál.

2024-ben a Bizottság úgy határozott, hogy a tőkefinanszírozási terméket az MI-vel, pontosabban a generatív MI-vel kapcsolatos stratégiai digitális technológiákra összpontosítja, amint azt a megbízható MI-vel foglalkozó induló innovatív vállalkozások és innováció fellendítéséről szóló, fent említett közlemény is tükrözi. Ezt úgy érte el, hogy az InvestEU garanciát a Digitális Európa program költségvetésével egészítette ki annak érdekében, hogy fokozza az MI-vel foglalkozó innovatív induló vállalkozások beruházási felkészültségét.

3. A Bizottság növelte az MI-re irányuló K+I finanszírozását, és nyomon

követi a beruházások előrehaladását. Az eredmények közlésének és terjesztésének ösztönzése

A Bizottság minden rendelkezésére álló eszközt felhasznált az MI-vonatkozású beruházásainak nyomon követésére és irányítására, valamint arra, hogy ösztönözze a tagállamokat és a magánberuházásokat az uniós prioritások kiegészítésére. Ez magában foglalja a Horizont Európa keretébe tartozó belső koordinációs mechanizmusokat, amelyek az érdekelt felek által vezérelt folyamatot alkalmaznak az MI-vel kapcsolatos kutatási prioritások azonosítására és a tagállamokkal való koordinációra. Az ADRA-n és az uniós finanszírozású Adra-e koordinációs és támogatási fellépésen keresztül minden PPP-finanszírozású projektet nyomon követnek és koordinálnak abban a tekintetben, hogy hogyan járulnak hozzá az átfogó célokhoz, valamint hogy hogyan terjesztik és hasznosítják az eredményeket (82–83. észrevétel).

Az MI megjelölése a Horizont Európa valamennyi projektjében ma már részletesebb elemzést tartalmaz az MI-nek a program minden részében történő használatáról (83. észrevétel). Ez a megjelölés lehetővé teszi annak nyomon követését és áttekintését, hogy hogyan osztják el a finanszírozást az MI-vel kapcsolatos K+I-re. A Bizottság ezért arról számolhat be, hogy a 2021–2022-es időszakban már több mint 3 milliárd EUR összegű uniós finanszírozást mozgósítottak a pályázati felhívásokban, meghaladva azt az eredeti tervet, amely szerint az összehangolt tervben foglaltaknak megfelelően évente 1 milliárd EUR-t kell befektetni mind a Horizont Európa, mind a Digitális Európa programból (75. észrevétel). A generatív MI új hullámának megjelenésével drasztikus változásra volt szükség. A Bizottság minden szükséges intézkedést megtett annak érdekében, hogy naprakésszé tegye az összes meglévő tervezett pályázati felhívást annak érdekében, hogy a lehető legjobban kiaknázza az MI legújabb tendenciáit.

Közvetlenül a 2021–2027-es időszakra vonatkozó MFF elfogadását követően elfogadták a Horizont Európáról szóló rendeletet, és 2021 júniusában közzétették a Horizont Európa 2021–2022-es fő munkaprogramját. A Horizont 2020 keretprogramon és más programokon belüli számos pályázati felhívás esetében előnyt jelent az MI finanszírozásának rendelkezésre állása, mivel az MI ágazatokon átívelő innovációt és tudományos áttöréseket tesz lehetővé. Emellett a Horizont Európa 4. klasztere az MI fejlesztésén, valamint a megbízható, emberközpontú MI-technológia fejlesztésére irányuló célzott kutatáson és innováción dolgozik a pontosság, a robusztusság, a megbízhatóság, a biztonság és a védelem, valamint az átláthatóság szintjének megerősítése érdekében.

A Számvevőszék megállapítja, hogy az MI-projektekre vonatkozó szabadalmak száma alacsonyabb volt, mint a Horizont 2020 program általános teljesítménye (108. következtetés). A Horizont 2020 keretprogrammal ellentétben a Bizottság a Horizont Európa keretében adatokat kíván gyűjteni a kedvezményezettektől a terveknek a projekt végét követő tényleges végrehajtásáról. Emellett egy évvel a támogatás lejáratá után kötelező beszámolni a nem hasznosított eredményekről egy nyilvános platformon keresztül. A Horizont Európa keretében nyújtott támogatások 2025–2026-ban kezdődő első hullámainak végét követően a Bizottság értékelni fogja azok eredményeit, beleértve azok lehetséges hasznosítását is. A Horizont Európa eredményei támogatásának további fokozása érdekében megerősítik a meglévő eredményhasznosítási platformot és szolgáltatásokat (Horizon Results Platform/Marketplace, és Boosters/Business Acceleration Services).

A Számvevőszék megjegyzi továbbá, hogy az uniós MI-projektek magánszektor általi társfinanszírozása hasonló volt a Horizont 2020 többi projektjéhez (86. észrevétel). Az uniós MI-tervekben megcélzott, magánszektor általi társfinanszírozási arányt nemcsak a Horizont Európa és az ADRA révén érik el, hanem a Digitális Európa munkaprogramon keresztül is, amelyben az MI az egyik fő stratégiai célkitűzés és beruházási terület, és amelyben a magánszektor általi társfinanszírozási arányt a legtöbb esetben legalább 50 %-ban határozzák meg.

Az uniós finanszírozású tevékenységek többsége kutatási és innovációs, valamint koordinációs és támogatási tevékenység, amelyeket 100 %-ban a Horizont Európa keretében finanszíroznak. Míg a közvetlen társfinanszírozás az ipar közvetett tőkeáttételéhez képest marginális, a Horizont Európa egy olyan kísérleti programot vezetett be, amelynek keretében az innovációs tevékenységek finanszírozási aránya 60 %-ra csökkent, ami nagy valószínűséggel hatással lesz a társfinanszírozási arányokra. Az egyértelműség érdekében, tekintettel a legtöbb MI-technológia érettségi szintjére (technológiai készletléti szint, TRL), a finanszírozás leggyakrabban használt formái a 100 %-ban finanszírozott kutatási és innovációs tevékenységek voltak.

A társfinanszírozási arányokat azonban a különböző finanszírozási programok társfinanszírozási rendszere nem tudja teljes mértékben nyomon követni. Ezt az ADRA féléves jelentésének elemzésével fogják nyomon követni, amennyiben az rendelkezésre áll. A két korábbi PPP-hez hasonló tőkeáttételi tényező várható. Az uniós nagyvállalatok magán-társbefektetéseit is beleértve, az európai magánszektorból származó társbefektetések is fellendültek (**84-89.** észrevétel).

A Számvevőszék további hiányosságokat figyelt meg az MI-vonatkozású K+I eredmények hasznosítása és terjesztése terén. Főszabályként mind a Horizont 2020, mind a Horizont Európa keretében a kedvezményezetteknek a lehető leghamarabb közzé kell tenniük eredményeiket, és minden tőlük telhetőt meg kell tenniük azok hasznosítása érdekében. A CORDIS az átláthatóságot és az általános terjesztést biztosító nyilvános platform, amely bemutatja a különböző K+I keretprogramok által finanszírozott valamennyi projektet (és azok fő eredményeit). Hatóköre nem terjed ki a kedvezményezetteknek nyújtott eredményhasznosítási szolgáltatásokra, mivel ez a Horizon Results Platform feladata. Ez utóbbi a tervek szerint fokozatosan teljes körű piactéri platformmá válik, amely a Horizont Európa egészére (beleértve az EIC-t is) és néhány más, központilag irányított K+I-orientált uniós programra kiterjedő kapcsolódó szolgáltatások ökoszisztémájával rendelkezik. A Horizon Results Platform/Marketplace portálon megjelenő eredményekre való hivatkozások hamarosan megjelennek a CORDIS-ban. A Horizon Results Portal/Marketplace lehetővé teszi a tematikus kritériumok alapján történő keresést (az MI-t beleértve) (**95.** észrevétel).

A Horizont Európa keretprogramban szélesebb körben és módszeresebben aktiválták az uniós finanszírozású kutatási eredmények tulajdonjogának átruházásával és az ilyen eredményeknek a Horizont programhoz nem társult országban letelepedett harmadik felek részére történő kizárólagos engedélyezésével szembeni kifogás emeléséhez való jogot. A kifogás emeléséhez való jogot belefoglalták a Horizont Európa fő munkaprogramjainak általános mellékleteibe annak érdekében, hogy biztosítsák annak általános alkalmazhatóságát. Emellett általában más különálló munkaprogramok is aktiválják a kifogás emeléséhez való jogot. Így az EIC és az EKT munkaprogramjai 2024-től kezdődően aktiválják a kifogásolási jogot (**97.** észrevétel).

2023-ban belső iránymutatást adtak ki a szellemi tulajdon-jogokról, valamint a tulajdonjog vagy kizárólagos licenc átruházása esetén érvényesíthető kifogásolási jogról, amely felvázolja a jogi szempontból releváns kritériumokat. Az említett iránymutatást követve és szükség esetén a regionális engedélyezésre jogosult tisztviselők célzott szakpolitikai tanácsadást kérhetnek többek között az MI-vel kapcsolatos felhívásokért/témákért felelős bizottsági szolgálatoktól a konkrét esetek vizsgálata során. Ezenkívül egy tanácsadó csoport rendszeres időközönként értékelni fogja, hogy szükség van-e további szakpolitikai iránymutatásra a felülvizsgált folyamaton belüli konkrét esetek elemzése alapján (**98.** észrevétel).

III. A BIZOTTSÁG VÁLASZAI A SZÁMVEVŐSZÉK AJÁNLÁSAIRA

1. ajánlás – Az MI-vel kapcsolatos beruházások tervezésének és koordinálásának megerősítése

Javasoljuk, hogy a Bizottság:

- a) **megfelelő adatok alapján értékelje újra és indokolja a beruházási célértékeket, figyelembe véve a nemzetközi és technológiai fejleményeket, illetve a magán- és az állami szektor nemzeti beruházási igényeit;**

(Megvalósítás céldátuma: 2025 közepe)

A Bizottság **elfogadja** ezt az ajánlást.

A generatív MI megjelenése paradigmaváltáshoz vezet a beruházási környezetben, amely eddig soha nem látott növekedést tapasztalt, és még a legambiciózusabb előrejelzéseket is meghaladja. A Bizottság elismeri, hogy a 2018-ban meghatározott beruházási célérték már nem szolgálhat viszonyítási alapként. Az ilyen technológiai változások idején kihívást jelent a megalapozott és időtálló beruházási célértékek meghatározása. Mindazonáltal a Bizottság nagyon

ambiciózus abban a tekintetben, hogy a jelenlegi beruházási környezetet és a tagállamok igényeit figyelembe véve szilárd beruházási célértéket dolgozzon ki az MI-re vonatkozóan.

Az OECD-vel együttműködésben a Bizottság azt tervezi, hogy a teljeskörűen nyomon követi az összehangolt tervet, valamint az MI-be az elmúlt években történt köz- és magánberuházások összegeit. Ezek a számok szolgálnak majd alapul az új beruházási célérték meghatározásához.

b) erősítse meg az uniós MI-terv koordinációs eszközeit azáltal, hogy az uniós MI-terv következő felülvizsgálata során megállapodnak az MI-vonatkozású nemzeti beruházási célértékekről. Ennek során a Bizottság adott esetben használja fel a Digitális évtized 2030 szakpolitikai program keretében rendelkezésre álló eszközöket;

(Megvalósítás céldátuma: 2024 vége)

A Bizottság **nem fogadja el** ezt az ajánlást.

A tagállamok kiemelt felelőssége, hogy hozzájáruljanak az MI-re vonatkozó átfogó uniós beruházási célértékekhez. A Bizottság ezért szorosan nyomon követi az MI-vel kapcsolatos beruházások nemzeti szintű előrehaladását. A nemzeti célértékek azonban a széttöredezettség növekedéséhez vezethetnek. A tagállamok a „népszerű” területeken (pl. generatív MI) végzett kutatási és beruházási erőfeszítések egymás közötti megkettőzését is megkockáztathatják, ami hatékonysági problémákhoz vezet. Ez nem jelentené az erőforrások optimális felhasználását, mivel az együttműködésen alapuló erőfeszítések az egyesített erőforrások révén jobb eredményekhez vezethetnek.

A nemzeti beruházási célértékek ahhoz vezethetnek, hogy egyes (kevésbé népszerű, de még mindig fontos) MI-vonatkozású területek túl kevés figyelmet kapnak. Az uniós szintű célértékek nagyobb befektetési alapokat tennének lehetővé, ösztönözve a nagyobb kollektív projekteket, ami méretgazdaságosságot eredményezne a különböző ágazatokban, valamint az erőforrások komparatív előnyök szerinti jobb elosztását. Például a nagy teljesítményű MI-rendszerek betanításához és működtetéséhez általában hatalmas számítási erőforrásokra van szükség, amelyek költségesek, és kiterjedt infrastruktúrát igényelnek. Az erőforrások egyesítése és az uniós szintű koordináció révén nagyobb számítási kapacitás érhető el, és hatékonyabbá válik az ilyen létesítmények használata. Az olyan kezdeményezések, mint az Európai Nagy Teljesítményű Számítástechnika Közös Vállalkozás (EuroHPC közös vállalkozás), amely az élvonalbeli szuperszámítógépek európai hálózatát kínálja, jól példázzák ezt a megközelítést. A közös beruházási célértékek az egészséges versenyt, a hatékonyság javítását és a jobb beruházási stratégiákat is ösztönzik, ami az egész EU számára előnyös. Előmozdítják továbbá a gazdasági célok összehangolását, megkönnyítve a szakpolitikai döntéshozatal, a szabályozási keretek és az irányítás összehangolását, előmozdítva az együttműködést és a versenyképességet az egész EU-ban, és növelve a befektetői bizalmat az egész régióban. Ezért az előíró jellegű nemzeti beruházási célértékek meghatározása helyett a Bizottságnak és a tagállamoknak tovább kell dolgozniuk a felülvizsgált uniós célértékeken, amint azt a Digitális évtized szakpolitikai programban is tették.

c) rendszeresen kövesse nyomon az uniós MI-terv előrehaladását.

(Megvalósítás céldátuma: 2025-től)

A Bizottság **elfogadja** ezt az ajánlást.

A Bizottság egyetért azzal, hogy az összehangolt terv intézkedései terén elért eredmények nyomon követése elengedhetetlen a terv sikerének értékeléséhez és a szakpolitikai megközelítés szükség szerinti kiigazításához. Ahogy azt az 1. ajánlás a) pontjára adott válaszban leírtuk, a Bizottság elkötelezett amellett, hogy az OECD-vel együttműködésben nyomon követést végezzen többek között annak érdekében, hogy átfogó értékelést nyújtson a mesterséges intelligenciáról szóló összehangolt terv intézkedéseinek az uniós tagállamok általi, szakpolitikáik és stratégiai terveik révén történő végrehajtásáról.

2. ajánlás – Az MI-innovátoroknak nyújtott tőketámogatás

Az Unióban székhellyel rendelkező, MI-vel foglalkozó innovatív kkv-k számára nyújtott uniós tőketámogatás hozzáférhetőségét és mértékét fokozandó, a Bizottság mérje fel, hogy szükség van-e a jelenlegi programokon belül egy célzott finanszírozási rendszerre.

(Megvalósítás céldátuma: 2025 közepe)

A Bizottság **nem fogadja el** ezt az ajánlást.

A meglévő uniós programok, eszközök és finanszírozási rendszerek, például az EIC vagy a Digitális Európa program jelentős közvetlen tőketámogatást és a digitális infrastruktúrához való hozzáférés révén megvalósuló támogatást nyújtanak az MI-vel foglalkozó induló vállalkozások és kkv-k számára. Az EIC például 2018 és 2023 között 550 millió EUR összegű tőketámogatást nyújtott az MI-vel foglalkozó mélytechnológiai vállalatoknak. Emellett 2024-ben a Bizottság úgy határozott, hogy az InvestEU stratégiai digitális technológiákra vonatkozó tőkefinanszírozási termékét az MI-re összpontosítja, hogy hozzájáruljon az MI-vel kapcsolatos beruházási ökoszisztémához (lásd fent: A Bizottság válasza a II. szakasz 2. pontjára.).

Az MI-vel kapcsolatos szakpolitikai támogatás több uniós program között oszlik meg, tiszteletben tartva ugyanakkor az egyes finanszírozási programokon és az uniós költségvetés egészén belüli egyedi és ad hoc prioritások kezeléséhez szükséges rugalmasságot.

A Bizottság elismeri, hogy az Unióban székhellyel rendelkező, MI-vel foglalkozó innovatív kkv-k számára nyújtott tőketámogatás hozzáféréseinek és mértékének fokozása összhangban van a Bizottság azon politikai célkitűzésével, hogy az innováció lehetővé tétele és a kiváló induló innovatív vállalkozások megtartása érdekében ösztönözze a tőkéhez való hozzáférést az európai piacon. A világ vezető pénzügyi piacaihoz képest az uniós tőkepiac kevésbé kiforrott és kockázatkerülőbb, ezért a Bizottság jelenleg még foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Mivel a generatív MI-vel foglalkozó vállalatoknak jelentős összegű finanszírozásra van szükségük anélkül, hogy garantálnák, hogy sikeresek lesznek a piacon, a Bizottság arra törekszik, hogy tovább javítsa a beruházási feltételeket az európai piacon a virágzó MI-ökoszisztémák érdekében. Az e kérdésre adott válaszként már sor került egy konkrét intézkedésre, nevezetesen az MI-vel foglalkozó induló innovatív vállalkozásokról és innovációról szóló csomag elfogadására (lásd a II. szakasz 2. pontját), amely vonzóbbá teszi az EU-t az MI-vel foglalkozó induló innovatív vállalkozások számára azáltal, hogy megkönnyíti a világszínvonalú számítási teljesítményhez és az adatterekhez való hozzáférést, valamint támogatja a tehetségeket. Az MI-re vonatkozó csomag emlékeztet továbbá az Európai Innovációs Tanács fontos szerepére, amely már jelentős vissza nem térítendő támogatást, valamint közvetlen és közvetett tőketámogatást nyújtott az MI-vel foglalkozó induló innovatív vállalkozásoknak és kkv-knak, és ezt a jövőben is meg fogja tenni, és az InvestEU garancia révén tovább erősíti a beruházásokat.

A Bizottság dolgozik a megfelelő keretfeltételek megteremtésén a virágzó MI-ökoszisztémák és a már rendelkezésre álló uniós finanszírozási rendszerek végrehajtása érdekében. A Bizottság úgy véli, hogy a költségvetési gazdálkodás szempontjából nem lenne hatékony a jelenlegi programokon belüli célzott finanszírozási rendszer szükségességének értékelése, mivel a célzott finanszírozási rendszer létrehozása csökkentené a rugalmasságot, átfedést teremthetne más rendszerekkel, és növelné az adminisztratív költségeket.

Ezért az ajánlás nem fogadható el.

3. ajánlás – Hozzáférés az MI-vel kapcsolatos innovációs infrastruktúrához

Annak érdekében, hogy a kkv-knak Unió-szerte jobb legyen a hozzáférésük az MI-létesítményekhez, a Bizottság biztosítsa, hogy az Unió által finanszírozott MI-innovációs infrastruktúra összehangolt módon, egyetlen hozzáférési ponttal működjön.

(Megvalósítás céldátuma: 2026 közepe)

A Bizottság **elfogadja** ezt az ajánlást.

A Bizottság azt javasolja, hogy az európai digitális innovációs központok egyetlen hozzáférési pontként szolgáljanak az európai kkv-k számára. Ezek a központok erős regionális jelenléttel rendelkeznek, és nagy hangsúlyt fektetnek az MI-vel kapcsolatos szakértelemre, és az európai digitális innovációs központok több mint 90 %-a rendelkezik MI-kompetenciákkal. Bár az európai digitális innovációs központok már most is egyablakos ügyintézési rendszerként szolgálnak a kkv-k digitális

igényeinek kielégítésére, tovább erősíthetik a TEF-ekkel, az MI-gyárakkal, az igényalapú MI-platformmal és más támogatási infrastruktúrákkal való szoros együttműködést, és ezért igényeiktől és követelményeiktől függően a kkv-kat, az induló innovatív vállalkozásokat és más érdekelt feleket a megfelelő eszközökhöz irányíthatják.

Az európai digitális innovációs központok és a TEF-ek közötti szorosabb együttműködést támogató tevékenységeik révén fogják elérni, az MI-vel kapcsolatos innovációs infrastruktúra közötti kölcsönös koordinációs erőfeszítések pedig kezelni fogják az ezen infrastruktúrák különböző felhasználói – függetlenül attól, hogy különböző uniós tagállamokból származnak-e és eltérő kiforrottsági szinttel rendelkeznek-e –, az MI kutatói, innovátorai, felhasználói és szolgáltatói, valamint a közigazgatási szervek közötti különbségeket azzal a céllal, hogy a kkv-kat szükség esetén a megfelelő erőforrásokhoz irányítsák. A Bizottság a közelmúltban elfogadott, az MI-vel foglalkozó induló innovatív vállalkozásokról és innovációról szóló csomagra is épít, hogy foglalkozzon a GenAI4EU finanszírozási kezdeményezéssel való koordinációval, amelynek célja, hogy az MI-innovációt hozzáférhetővé tegye a különböző vertikális ágazatokban, valamint az MI-gyárakban, az adatok, a számítási teljesítmény és a készségek stratégiai helymegosztásával.

4. ajánlás – Az MI-re irányuló kutatás és innováció uniós finanszírozása nyomon követésének erősítése

A nyomon követés javításának és az Unió által finanszírozott, mesterséges intelligenciával kapcsolatos K+I kritikus tömegének elérésének, valamint a beruházási célértékek elérésének érdekében a Bizottság:

- a) **az összes uniós kiadásra alkalmazott következetes kritériumok alkalmazásával, a Horizont Európa program keretében elindított azonosítási eljárásra építve dolgozzon ki egy keretet az MI fejlesztéséhez és Unión belüli elterjedéséhez a tervezés és a végrehajtás szakaszában nyújtott pénzügyi támogatások azonosítására;**

(Megvalósítás céldátuma: 2025 vége)

A Bizottság **nem fogadja el** a 4. ajánlás a) pontját.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (MFF) szóló rendelettel párhuzamosan elfogadott intézményközi megállapodás meghatározza azokat a prioritásokat, amelyek tekintetében nyomon kell követni az uniós költségvetési kiadásokat: éghajlat, biológiai sokféleség és nemek közötti egyenlőség. Az e prioritásokhoz nyújtott pénzügyi támogatás nyomon követése munkaigényes folyamat, amely a programokat végrehajtó szervezetektől származó adatok, valamint a megfelelő eljárások és informatikai eszközök rendelkezésre állásán alapul.

Következésképpen, mivel a programokra vonatkozó rendeletek nem tartalmazzák a szükséges adatok rendelkezésre állását garantáló rendelkezéseket, az uniós költségvetés szintjén nem lehet nyomon követni az új prioritások kiadásait. Emellett az új prioritásokkal kapcsolatos kiadások nyomon követése növelné a tájékoztatási követelményeket, és nagyobb terhet róna a kedvezményezettekre, a tagállamokra és a végrehajtó szervezetekre. Ez ellentétes lenne a Bizottság azon céljával, hogy csökkentse az uniós költségvetési programok végrehajtásához kapcsolódó terheket.

- b) **tűzzön ki MI-specifikus és mérhető teljesítménycélokat és -mutatókat, és kezdje meg a teljesítmény rendszeres nyomon követését az uniós költségvetés egészében.**

(Megvalósítás céldátuma: 2025 vége)

A Bizottság **nem fogadja el** a 4. ajánlás b) pontját.

Az uniós MI-kutatási és -innovációs ökoszisztémát támogató intézkedések finanszírozását elsősorban a Horizont Európa és a Digitális Európa program biztosítja.

Mindkét program tartalmaz egy átfogó végrehajtási keretet, amely magában foglalja a támogatott intézkedések hatásának nyomon követését lehetővé tevő mutatókat is. A Bizottság azt javasolja, hogy támaszkodjanak ezekre a nyomonkövetési keretekre. Az MI-specifikus mutatók bevezetése nem feltétlenül releváns a kapcsolódó technológiák és

innovációs környezet gyorsan változó jellegét figyelembe véve. Emellett további egyértelmű előnyök nélkül növelné a kedvezményezettekre háruló beszámolási terhet.

A Horizont Európa jelenlegi nyomkövetési kerete lehetővé teszi a finanszírozott tevékenységekből származó tudományos publikációkra és szabadalmakra vonatkozó adatok gyűjtését. A Digitális Európa programról szóló rendeletben a tizennégy fő teljesítménymutató közül három az MI-vel kapcsolatos tesztelési és kísérleti létesítményekbe történő társberuházások méréséhez, e létesítmények használatához és az MI ebből eredő elterjedéséhez kapcsolódik.

Emellett az uniós költségvetés valamennyi programjára, nevezetesen a megosztott és közvetett irányítás alá tartozó programokra vonatkozó mutatók létrehozása szükségessé tenné a programokról szóló rendeletek vonatkozó jogi rendelkezéseinek naprakésszé tételét, növelné a tájékoztatási követelményeket, és nagyobb terhet róna a kedvezményezettekre, a tagállamokra és a végrehajtó szervezetekre. Ez ellentétes lenne a Bizottság azon céljával, hogy csökkentse az uniós költségvetési programok végrehajtásához kapcsolódó terheket.

5. ajánlás – Az MI-re irányuló kutatás és innováció eredményeinek felhasználása

A Bizottság támogassa határozottabban a Horizont Európa által finanszírozott K+I MI-vonatkozású eredményeinek hasznosítását az Unióban, például az eredmények projekt utáni nyomon követésével, vagy az eredmények Unión kívüli átruházására, illetve kizárólagos engedélyezésére vonatkozó uniós keret alkalmazásának pontosításával.

(Megvalósítás céldátuma: 2025 vége)

A Bizottság **elfogadja** ezt az ajánlást.

A Bizottság valóban meg kívánja erősíteni a K+I projekteknek különösen a piaci elterjedéshez és az értékteremtéshez hozzájáruló eredményei hasznosításához (kiaknázásához) nyújtott támogatást, a Horizont Európa globális szintjén (beleértve az MI-vel kapcsolatos projekteket is), különösen az alábbiak révén:

- Az eredmények tulajdonosainak szóló támogatási és hálózatépítési szolgáltatások továbbfejlesztése.
- A Horizont Európa eredményit bemutató platform (Horizon Results Platform) továbbfejlesztése egy teljes körű piactérre, amelynek célja, hogy a Horizont Európa valamennyi projektje eredményhasznosítási támogatásának egyablakos ügyintézési pontjaként működjön.
- Az eredményhasznosítást nyomon követő szolgáltatás bevezetése.
- A támogatás lejártát követő 1–4 évvel kérdőív kitöltése annak érdekében, hogy több derüljön ki az elvégzett, folyamatban lévő vagy megszakított eredményhasznosításról, és adott esetben támogató intézkedések kiváltása céljából.